

מראי מקומות מפעל עמוד וחזרה

מראי מקומות - פסחים

כו:

אלו דוקא, הוא משום שאלו מצותן בשריפה ואפרן מותר, ולכך שנינו בסיפא בשלה על גבי גחלים דברי הכל הפת מותרת, לפי שהגחלים הרי הן כאפר, אבל בשאר איסורים של תורה, אפילו על גבי גחלים אסור, משום שלא גרע מאפרן שאסור.

ה. אימור דשמעת ליה לרבי משם דיש שבח עצים בפת זה וזה גורם מי שמעת ליה

הקשה המהרש"א, לפי שמה שמסיקה הגמרא עתה שלדעת כולם זה וזה גורם מותר, נמצא שמה שאמרו אפה בו את הפת מדובר בחדש בהיסק ראשון. ואם כן מדוע אמרו על זה בשלה על גבי גחלים דברי הכל מותר, שאף אם אין עצים של איסור בעין, מכל מקום על ידי בישול התנור נאסר הפת, כיון שהוא חדש ונגמר באיסור.

וביאר, שלפי מה שהעמידו את המחלוקת בשבח עצים, יש לומר שאפה בו הפת הוא דבר בפני עצמו, ואינו המשך לתנור, אלא אפה הפת נגד האבוקה על הקרקע בלא חום תנור, ועל זה מובן מה שאמרו בשלה על גבי גחלים.

ו. שאור של חולין ושל תרומה שנפלו לתוך עיסה וכו' כתב רבינו דוד, שכל הנידון של זה וזה גורם הוא רק כשאין ממשות או טעם של איסור, שאילו יש טעם או ממשות של איסור ודאי צריכים הם ביטול, וכאן מדובר שלא נשאר לא טעמו ולא ממשו של איסור, אלא שנעשה בסיועו. והקשה מדין שאור של תרומה ושל חולין וכו', שלכאורה יש כאן ממשות של איסור, ומה שייך בזה דין זה וזה גורם. וביאר, שמדובר בבטל בתוכו, שהיה בו כדי להעלות באחד ומאה, ואינו נאסר אלא מפני החמוץ, והחמוץ אינו לא טעם ולא ממש, אלא הכח שיש בו שהעיסה מחמצת בשבילו.

א. עלה עליה זכר פסולה

הקשו התוספות, מדוע נפסלה הפרה, הלא ודאי אין נח לו להפסיד פרה שדמיה יקרים בשביל דבר מועט. ותירצו, שאם נאמר שהיא כשרה, יהא נח לו בזה, וממילא אי אפשר להכשירה. עוד תירץ הר"ש (פרה פ"ב מ"ד), שכיון שבשאר פרות נח לו בזה, חשוב שגם כאן הוא נח לו.

ב. תא שמע אבידה לא ישטחנה וכו'

העיר הקובץ שעורים (אות ק"ד), שנראה מכאן שאף בענין גזל שייך לומר הדין שדבר שאין מתכוין מותר. ולכאורה תמוה, שהרי הוא מחויב להציל ממון חבירו גם מהפסד הבא מאליו, ואיך אפשר להתיר לגזול בלא מתכוין. ותירץ, שדוקא באבידה ששוטחה לצורכו, שהרי זה נהנה וזה לא חסר, בזה מותר באינו מתכוין, אבל להפסיד לחבירו ודאי אסור אף במקום שאינו מתכוין, שהרי לא גרע מנעשה מאליו.

ג. ובלבד שלא יתכוין בחמה מפני החמה וכו'

כתבו התוספות (שבת כט: ד"ה ובלבד), שההיתר של מוכרי כסות ללבוש הכלאים כשאין מתכוונים ליהנות הוא דוקא אם הוא בענין שאינו פסיק רישא, כגון שהוא לבוש מלבושים אחרים להגן עליו מפני החמה ומפני הצינה.

אולם הר"ן (חולין לב. מדפי הרי"ף) הוכיח מכאן שלגבי איסורי הנאה מתיר רבי שמעון באינו מתכוין אף אם הוא פסיק רישא, כיון שלמעשה אינו מתכוין להנות אומרים אנו שאין הנאה זו חשובה לו, ומותר אף שהוא פסיק רישא.

ד. תנור שהסיקו בקליפי ערלה או בקשין

של כלאי הכרם חדש יותץ ישן יוצן

כתב הר"ן (ו: מדפי הרי"ף) שהטעם שנקטה הברייתא איסורים